

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.60.2020.TDom

z dnia 30 kwietnia 2020 r.

Rada Powiatu Żarskiego

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511, 1571 i 1815)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XV/107/2020 Rady Powiatu Żarskiego z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie zmiany Statutu Powiatu Żarskiego, w całości.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 31 marca 2020 r. Rada Powiatu Żarskiego podjęła uchwałę w sprawie zmiany Statutu Powiatu Żarskiego. W podstawie prawnej uchwały wskazano przepisy 12 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 511, 1571 i 1815).

Badaną uchwałą organ stanowiący zmienił statut Powiatu Żarskiego w ten sposób, że w §11 dodał pkt 10 w brzmieniu: "W sytuacji zagrożenia życia i zdrowia, radni będą mogli podejmować decyzje z wykorzystaniem teleinformatycznego systemu podejmowania uchwał.", zaś w §16 dodany został pkt 2a w brzmieniu "Sesja przeprowadzona w systemie teleinformatycznym zgodnie z §11 pkt 10 jest jawna w miarę możliwości technicznych." Z uzasadnienia do uchwały wynika że chodzi o system zdalny podejmowania uchwał.

W ocenie organu nadzoru powyższe zmiany statutowe w sposób istotny naruszają prawo, tj. art. 15zzx i art. 15 zzzii ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2020 poz. 374, 568) oraz art. 8a ust. 1 i art. 15 ust. 1a ustawy o samorządzie powiatowym.

W związku z obowiązującym w Polsce stanem epidemii, poprzedzonym stanem zagrożenia epidemicznego, toczyły się dyskusje, czy prawnie dozwolone są zdalne tryby obradowania organów stanowiących samorządu terytorialnego. Przeciwstawne zdania mieli eksperci i środowiska samorządowe. Ostatecznie Sejm w ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2020.568) zdecydował, że jest to możliwe. Prawodawca zdecydował się na regulacje tego zagadnienia w dwóch przepisach ustawy zmienionej, mianowicie w art. 15 zzx oraz art. 15zzzi.

Ten pierwszy przepis ograniczył swoje zastosowanie do okresu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, w tym czasie organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego mogą zwoływać i odbywać obrady, sesje, posiedzenia, zgromadzenia lub inne formy działania właściwe dla

tych organów, a także podejmować rozstrzygnięcia, w tym uchwały, z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość lub korespondencyjnie (zdalny tryb obradowania). Obradowanie w tym trybie zarządza osoba uprawniona do przewodniczenia danemu organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego.

Z kolei drugi przepis, tj. art. 15zzzi dopuszcza możliwość odbywania posiedzeń przy użyciu środków komunikacji elektronicznej oraz podejmowania rozstrzygnięć w trybie obiegowym. Tym razem przepis ten nie ogranicza swojego zastosowania do okresu stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, lecz warunkuje swoje zastosowanie do szczególnie uzasadnionych przypadków. Zgodnie z tym przepisem w szczególnie uzasadnionych przypadkach kolegialne organy administracji publicznej mogą zdecydować o odbyciu swoich posiedzeń przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, co obejmuje w szczególności: 1) transmisję posiedzenia w czasie rzeczywistym pomiędzy uczestnikami posiedzenia danego organu, 2) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia danego organu mogą wypowiadać się w toku jego posiedzenia; - z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa. W przypadku tym, kolegialny organ administracji publicznej może podejmować rozstrzygnięcia także w trybie obiegowym. W ocenie organu nadzoru, z racji z treści art. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2020 poz. 374, 568), szczególnie uzasadnione przypadki o których mowa w art. 15zzzi powinny być związane ze zwalczaniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej u ludzi, wywołanej tym wirusem. Tak więc pomimo nieodwołania się w art. 15zzzi do okresu stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, decyzja o odbyciu sesji rady gminy czy powiatu przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w trybie art. 15zzzi powinna zapaść w szczególnie uzasadnionym przypadku związanym z wirusem SARS-CoV-2.

Mając na uwadze powyższe, w obecnie obowiązującym stanie prawnym, sesje organów stanowiących samorządu terytorialnego mogą się odbyć z wykorzystaniem środków komunikowania się na odległość oraz przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, tylko w sytuacjach wskazanych w art. 15zzx, oraz art. 15zzzi ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Aktualnie nie ma podstaw prawnych do wprowadzania zmian w statutach jednostek samorządu terytorialnego dopuszczających tryby pracy tych organów określone w art. 15zzx oraz art. 15zzzi w innych sytuacjach niż przewidziane w tych przepisach. Z tych względów, w ocenie organu nadzoru, umożliwienie Radzie Powiatu Żarskiego podejmowanie uchwał przy użyciu systemu teleinformatycznego (w trybie zdalnym) w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia jest niedopuszczalne. Tak sformułowana przesłanka zastosowania tego trybu pracy Rady nie jest bowiem zgodna z art. 15zzx ani też z art. 15zzzi. Dopuszcza ona bowiem głosowanie teleinformatyczne także w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia niezwiązanych z wirusem SARS-CoV-2.

W ocenie organu nadzoru nie jest także dopuszczalne zupełne ograniczanie zasady jawności działania Rady Powiatu Żarskiego z uwagi na trudności techniczne. Organ nadzoru zdaje sobie sprawę, że co do zasady tryb zdalny procedowania przewidziany w art. 15zzx i art. 15zzzi wyłącza udział w sesjach osób postronnych, jednak wydaje się niedopuszczalne ograniczanie jawności w większym stopniu pozbawiającym obywateli jakiegokolwiek kontroli nad przebiegiem sesji. Tak uczyniła Rada Powiatu Żarskiego, która co do zasady wprowadziła jawność sesji jednak z możliwością jej wyłączenia z uwagi na kwestie techniczne. Narusza to art. 8a ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym który dopuszcza ograniczenie jawności w trybie tylko ustawy. Zdaniem organu nadzoru obrady rady powiatu w trybie zdalnym (za pomocą środków komunikacji elektronicznej) muszą być transmitowane, co pozwoli zapewnić niezbędną jawność sesji i uczyni zadość art.

15 ust. 12a ustawy o samorządzie powiatowym, zgodnie z którym obrady rady powiatu są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

Mając na względzie powyższe, należało orzec jak wyżej.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu powiatu wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. Wojewody Lubuskiego

Paweł Witt

Wydział Nadzoru i Kontroli - Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli